

Ekologisk produktion- regelverk



Ordet "ekologiskt"

Vad tycker

DU

att ekologiskt betyder?



Vad är ekologisk produktion?

”Ekologiskt” är ett skyddat begrepp.

” användning av produktionsmetoder som överensstämmer med de regler som fastställs i denna förordning i samtliga produktions-, berednings- och distributionsled”

Artikel 2 i förordning 834/2007



Att "vara ekologisk"

För att få sälja ekologiska biodlingsprodukter måste man

- Följa produktionsreglerna för ekologisk produktion
- Vara underställd kontroll av ett kontrollorgan

KRAV och Demeter har också regelverk för biodling

Två webbtips:

Man kan hitta information om EU: s regler för ekologisk produktion här:

http://ec.europa.eu/agriculture/organic/home_sv

och på Jordbruksverkets webbsida:

www.jordbruksverket.se

Det finns en sida om ekologisk biodling där också.

Regelverket är uppbyggt i flera nivåer:

- o Övergripande och allmänna mål (se sid 4 i vägledningen)
- o Generella principer
- o Specifika principer
- o Regler, inklusive undantags- och övergångsregler
- o I vissa fall även nationella regler

Mål och principer

Behövs det mål och
principer?

Räcker det inte med regler?
Vad tycker DU?



Att ställa om

- Att ställa om är att övergå från att ha konventionell biodling till att odla bin i enlighet med det ekologiska regelverket.
- Man följer det ekologiska regelverket under omställningen, dvs även att vara ansluten till kontroll.
- Under omställningen ska du byta till vax från ekologisk biodling.
- Efter ett år kan du sälja ekologiska biodlingsprodukter och ekologiska bin

Inköp av drottningar och avläggare

- Principen = ekologiska animalieprodukter ska komma från djur som sedan födseln och under hela livet skötts ekologiskt. Välj djurmaterial som har lätt för att anpassa sig till lokala förhållanden.
- Man får köpa in högst 10% icke-ekologiska drottningar och svärmar/avläggare per år. Dessa ska placeras på ekologiskt vax, då är de "ekologiska" direkt.
- Om inköpta konventionella bin är kvar på konventionellt vax gäller omställning ett år.
- Det finns särskilda regler för rekrytering efter katastrofer.

Inköp av bin

- Varför tror du det finns begränsning i hur många konventionella drottningar/avläggare man får köpa?
- Hur ska man bäst göra om man snabbt vill bli ekologisk yrkesbiodlare med stort antal samhällen och inga ekologiska finns att köpa?

Placering av bigård

Grundregel: Bigårdar ska placeras i områden där nektar- och pollentillgången huvudsakligen är ekologiskt odlade grödor, eller vilda växter inkl skog eller odlingar som sköts med metoder som ger liten miljöpåverkan och som inte påverkar den ekologiska kvaliteten på honungen. Placering ska vara på tillräckligt avstånd från källor som kan medföra förorening av biodlingsprodukter eller ge bina sämre hälsa.

- Detaljreglerna anger 3 km radie från bigården under dragtiden.
- Jordbruksverket kan besluta om områden där ekologisk biodling inte är möjlig att bedriva.

Placering av bigård

Svensk tillämpning:

- ”huvudsakligen” betyder över hälften av pollen- och nektarkällorna.
- Metoder som ger liten miljöpåverkan är till exempel miljöersättningar för:
betesmarker och slåtterängar
bruna bönor på Öland
kretsloppsanpassad produktion
vallodling

Placering av bigård

Hur skulle du gå tillväga
för att se till att klara
regeln om bikupans
placering?



Naturligt material i kuporna

- Kuporna ska huvudsakligen bestå av naturligt material. Svensk tolkning är att bikupornas tomma vikt till minst hälften ska bestå av naturligt material.
- Mellanväggar i plast troligen inte förenligt med regelverket.
- Utöver detta får bara naturliga produkter som propolis, vax och vegetabiliska oljor användas inne i kupan.

Undantagsregler rörande vax

Grundregel: använd ekologiskt vax!

Ändå får man använda icke ekologiskt vax om:

- Ekologiskt vax inte finns tillgängligt på marknaden
- Om ditt vax bevisligen inte är förorenat med otillåtna ämnen.
- Om det vax du köper är taget från cellock (täckvax)

Men om du använder konventionellt vax till nyinköpta avläggare/drottningar gäller omställning under ett år.

Vaxanvändning

Varför är det så viktigt ätt använda ekologiskt vax- och varför behövs det undantagsregler – bina kan ju göra sitt eget vax?



Vingklippning och seminering

Grundregler: Lidande inklusive stympning ska minimeras. Vid fortplantning ska naturliga metoder användas, dock tillåts AI (artificiell insemination).

- o Vingklippning av drottningar ej tillåtet.
- o Avel ska helst ske med naturlig parning, men artificiell inseminering är tillåten. Jordbruksverket bedömer att det är tillåtet att använda sperma från konventionella drönare vid insemination av ekologiska ungdrottningar.

Parallellproduktion

Parallellproduktion \approx samma sak produceras både ekologiskt och konventionellt av samma aktör/på samma plats.

- Grundregel: Du får inte ha både ekologisk och konventionell biodling
- Undantagsregel: upplåter du några samhällen för pollinationsuppdrag och inte kan följa regeln om bikupors placering får du ha parallellproduktion. Honungen blir dock inte ekologisk från de samhällen som inte följer placeringsregeln.
- I förädlingsledet är det OK med parallellproduktion.

Foder och utfodring

Grundprincip: ekologiska djur ska utfodras med ekologiskt foder.

- I slutet av dragsäsongen ska du lämna tillräckligt med pollen och honung för vintern. Regelverket tillåter dock utfodring av bisamhällen som är i fara av klimatiska skäl. Du får då ge ekologisk honung, ekologisk sockerlösning eller ekologiskt socker.
- Nödutfodring under normal dragsäsong kan ske om exceptionella väderleksförhållanden eller katastrofer gör att bina inte kan samla nektar, pollen eller honungsdagg. Krävs dispens av Jordbruksverket.

Vinterfodring

Vad innebär klimatiska skäl?
När tycker DU att man kan
motivera invintring på
sockerlösning eller liknande
i ekologisk biodling?



Förebygga sjukdom

Grundregeln: förebygg problem genom val av lämpligt djurmaterial, lämplig skötsel, foder av hög kvalitet, lämplig djurtäthet och rengöring.

- Rengör utrustning noga. Du får använda ånga eller öppen låga. Det finns ingen lista över rengöringsmedel tillåtna inom biodlingen.
- Råttgift används i fälla. Medel mot andra skadegörare ska finnas i "positivlistan" över växtskyddsmedel.
- Du får skära bort drönceller.

Bota och behandla

Grundregel: Sjuka djur ska omedelbart behandlas.

Homeopatika, fytoterapiprodukter mm ska användas hellre än veterinärmedicinska preparat förutsatt att de är de lämpligaste alternativen.

- Behandla det som går/är tillåtet att behandla så snart du kan!
- För varroabekämpning får du använda: myrsyra, mjölksyra, oxalsyra, ättiksyra, mentol, tymol, eukalyptol eller kamfer.
- Om du använder läkemedel ska bisamhällena placeras i isoleringsbigård och vaxet bytas ut efter behandling. Omställning ett år efter behandling med läkemedel.

Skattning

Grundregeln: du får inte avsiktligt döda bin när du skördar honung eller andra biodlingsprodukter.

- Man får inte skörda honung från vaxkakor som innehåller yngel.
- Du får inte använda kemiskt-syntetiska medel för att mota bort bin vid skattningen.
- Svenska tillämpningar: enstaka bilarver i honungskakan inget bekymmer. Biblås oreglerat område, men kan användas med förstånd.

Dokumentera (allt)

- Du ansvarar för att din produktion följer reglerna och du måste ha så god dokumentation att kontrollorganet kan följa upp vad du gjort.
- Du ska ha ett register över bigårdarna. Notera bland annat följande:
- Identifikation av samhällen, bigårdsplacering, flytt av samhällen.
- Typ av foder du ger och vilken mängd och dag du utfodrat och vilka samhällen som fodrats.
- Läkemedelsbehandling (en massa uppgifter). Notera gärna användning av andra behandlingar.
- Skörd, förädling och lagring av biodlingsprodukter.

Kontrollorgan

- Tre kontrollorgan verkar i Sverige: Aranea Certifiering AB, HS Certifiering AB och SMAK AB.
- De gör en grundlig första kontroll och besöker dig sedan minst en gång om året.
- Du ska ta fram en detaljerad beskrivning av din biodling och över dina rutiner.
- Kontrollorganet får komma oanmält.
- Kontrollorganet får ta prov på foder och biodlingsprodukter.
- Du ska acceptera eventuella sanktioner och du ansvarar för att inte sälja ekologiska produkter om du inte följt reglerna.

Nu vet du vad som krävs för att få använda märket nedan- eller?

